

KURJER LITEWSKI

w WILNIE dnia 9. Września V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 28 Sierpnia. Leibgardyi Siemionowskiej Półkownik Tołstoj przechodzi do służby cywilnej. Główny komendant portu Sweaborgskiego Wice Admirał Sariczew będzie członkiem Collegium Admiralicji; komendantem portu pomienionego został Kontr Admirał Sorokin. Zarządzać będzie lekarską ekspedycją wojennego departamentu aktualny stanu konsyliarz Willi. Były Gubernator cywilny Finlandzki Emin będzie zarządzał w głównej dyrekcji rękodzieł; na miejscu jego Finlandzkim Gubernatorem cywilnym został stanu konsyliarz Bucharin. Prezydentem lekarsko chirurgicznej Akademii Imperatorskiej wyznaczony Doktor Willi, Minister oświecenia powszechnego Graf Zawadowski zasiadać będzie w Komitecie postanowionym d. 13 stycznia r. 1807. Aktualny stanu konsyliarz Sperański umieszczony w kommissyi układającej prawa. W najwyższym sądzie Kurlandzkim na miejscu uwolnionego Barona Renne zasiadzie tajny konsyliarz Offenberga.

Dalsze czynności wojenne armii Rossyjskiej w Finlandyi. D. 5 sierpnia Od Admirała Chanikow przyszła wiadomość, iż eskadra jego krążąc d. 3 rano między Jungfersund i wyspą Dago poymała idący z Carlscrony do Szwedzkiej floty transport. Admirał Chanikow przy tem uwiadomił głównu kommanderującą G. Buxhewden, że napędzając według umowy przedsięwzięcie dokazywać na Jungfersund, powtóre wysłać kilku statków do Alandhof dla przecięcia komunikacji wyspom Alandzkim z brzegami Szwedzkimi, a ztąd rozszerzenia się w odnodze Bothnickiej.

D. 6. Od GM. Uszakowa, któremu poruczony był korpus zbierający się w Kiro, wiadomość przyszła, że on z 3 rotami strzelców, z batalionami muszkietyerów, 5 armat, i kozakami zostawiając wszędy strażę potrzebne dla ubezpieczenia komunikacji, ruszył na przód rozkazawszy innym wojskom do korpusu jego przyłączyć się mającym, ażeby zmierzały do niego i łączyły się na drodze mając dokazywać z nim spólnie na Kauchaioki i Lapferd. Do tego dnia floty Rossyjska we wszystkich punktach zajętych stanowiska swego nie odmieniała, nieprzyjaciel między skałami pod Abo nie pokazywał się, trzymając się Korpostremu. Też d. wieczorem przyszły do Abo od eskadry Kapitana Haidena 5 statków z Porucznikiem Siemichinem, te przejrzały całą rozległość od Jungfersund; więc żegluga przewozowym statkom z prowiatem od Stremmo została wolną zupełnie. D. 1. z i 4 przechodziły przez miasto Lowisa z Korpusu GL. Witgenstein szwadron leib huzarskiego półku, bataliony 25 i 26 strzelców, i Lipawskiego muszkietyerów.

D. 7. Donosił Kapitan Nowkszczenow, że w

nocy posłał 6 statków, ażeby rozpalonemi Kulami strzelały do nieprzyjacielskich okrętów wojennych; więc Rossyanie zbliżyli się tak dalece, iż kartacze Szwedzkie przez ich głowę leciały. Ogień z obu stron trwał więcej 2 godzin; zabiliśmy zabitego matkę, nieprzyjaciel klęskę poniósł bardzo znaczną. Posłaliśmy później naszym w pomoc 5 statków, którym kazano wybrać stanowisko najbliżej od Szwedzkiej floty. D. 6 do flotylli Kapitana Nowkszczenowa przybyło z Hangut 8 statków. GL. Tuczkw donosił, że zaczynające się ciemne nocy, i mnóstwo statków które ma nieprzyjaciel, podają onemu sposobność napadania często i niespodzianie na strażę Rossyjskie. D. 28 Szwedzi wysadzili z 12 łodzi więcej 200 ludzi na brzeg, lecz wszyscy po długiej gonitwie rozproszeni i przepędzeni zostali. Nasze podziały równym sposobem nie przestają codzień prawie trwożyć przeciwników; d. 2 sierpnia w Kuopio zakończono uzbrojenie 5 statków większych do przeprawy wojska za jezioro Kalawesi, 20 innych przeprowadzono z Neiszlót. Na zniszczenie i zupełne rozproszenie pomnażających się partyi nieprzyjacielskich buntowników w Carelii około Serdobola, wysłano w pomoc korpusowi G. Adiutanta X. Dothorukiego z Neiszlotu batalion leibgrenadyerskiego półku, 5 szalup z Słoni na jezioro Oriwesi. Wspomniany X. Dothoruki obiół komendę korpusu GM. Alexieiewa; statki nasze z częścią wojska przeszedłszy do Pichaselkia miały odciąć nieprzyjaciół odwrót, sam zaś korpus X. Dothorukiego zmocniono 4 szwadronami dragonii, 4 armatami konnej artylerii, 4 batalionami piechoty z Wiborga. GL. X. Galicin przysłał uwiadomienie, iż z półkami swojej dywizyi przeszedł Wiborg, a centralny korpus z 12 batalionów piechoty 5 szwadronów jazdy złożony, d. 22 zgromadził się w okolicach Tawasthus. Półkownik Bibikow od Biorneburga d. 5 na przód postąpił, i zajął stanowisko pod Sastmoli i Lenfors mając straż przednią w Tuoroli, a rezerwę w Normark. 20 szalup nieprzyjacielskich i z większe statki krążą u brzegów między Biorneburg i Christianstadem, przez co poruszenia tego korpusu być nie mogą ważnemi.

GL. Kamieński donosił, że z całym korpusem swoim wkroczył do Juwaskulla zmierzając do Sarrariwi. Półkownik Włastow iemu raportował, że nieprzyjaciel mocnymi strażami piechoty zajął Karstuli; już zaś forpocztę naszą stały po dawnemu w Kilmaro. Półkownik Sabaniew d. 1 wszedł do Werdom i zaczął most budować. W nocy d. 7 dywizya flotylli Kapitana Nowkszczenowa, podług układu powszechnego walczyła, tym celem ażeby ze środka skał wypadając na okręta liniowe z szalupami, zapaliła tamte przy pomocy kul roz-

palonych; Nowokszecenów zostawiwszy 6 statków w dawniejszym stanowisku blisko Dalsbruk, i drugie 6 mniejszych w pomoc pierwszym, z innemi 14 statkami poszedł półtory wiorsty do Jungfersund atakować mając okręta liniowe. Gdy nasze statki strzelać do nich zaczęły, nieprzyjacielska flotylla z 45 statków złożona, 600 żołnierzy lądowych niosąca uderzyła na statki Rossyjskie w dawnym stanowisku zostawione. Napadnienie Szwedzkie było tak prędkie i śmiałe, iż mniej iak w pół godziny zaczepiać zaczęli swoje statki z Rossyjskiemi z przodu, tyłu, boków. Przyieliśmy nieprzyjaciela z męstwem górującem; kule armatne, kartacze, ogień ręczny gdy przyszło do wstępnego boju, wygubił niemało ludzi; między innemi 4 statków przeciwnych z ekwipażem utopiono. Naytęższy ogień zwrócił się na statek nasz Storbian; wszyscy oficyerów na nim ubito; część większa niewolników któremi był osadzony, przyszła w zamieszanie; z którego Szwedzi korzystając linę odcieili, statek za sobą pociągneli. Kapitan Nowokszecenów słysząc w tyle tak mocne strzelanie, pospiesza z Jungfersund swoim na pomoc, i z nowem męstwem uderza na nieprzyjaciół, odbija wzięty statek, rozgramia zupełnie statki przeciwnie; sam tylko dym i noc ciemna przeszkodziły ścigać uciekających za wąskie skały, między któremi utaili się śpiesznie. Trwała bitwa więcej 5 godzin; z naszej strony poległo 3 oficyerów, żołnierzy więcej 80, ranionych 98, zginął bez wiadomości Półkownik Herbusch, i kilku żołnierzy będących na lekkim statku, który według domysłu poymany został od Szwedów; inne statki nasze znaczney szkody nie poniosły. Zabraliśmy w niewolę 37 ludzi. G. Buxhewden dał świadectwo bohatyrskiemu postępkowi Kapitana Nowokszecenowa i wielu innych oficyerów.

D. 9 wiadomość przyszła, że Admirał Chanikow z Hangut odpłynął; na kommandę flotilli Kapitanów Nowokszecenowa, i Haidena, która Jungfersund oczyścić miała, posłany do Dalsbruk Kontr Admirał Miasoiedow. Skutki opisaney bitwy morskiej przyczyną były, że z Szwedzkie okręta liniowe i fregaty stojące w ciasnym przeysciu pod Jungfersund, podniosły kotwicę, i pod żaglem odpływały. Kontr Admirał Miasoiedow zaraz posłał dla mierzenia głębokości, i gotował się zająć one przeyscia. Kapitan Seliwanow donosił, że statki od niego na zwiady posłane, i poymani wysp mieszkające zapewniają, iż nieprzyjacielska flotta z lądowym żołnierzem trzyma się jeszcze blisko wysp Brando i daley ku A and; do Christianstadu poszło tylko 20 szalup i z okręta wojenne. Pod Biorneburgem krążą z zbrojne szkuty z wielo mniejszych statków; dla tey przyczyny eskadra Szwedzka do czasu została przeciw Nystadu. GM. Muller donosił, że d. 4 sierpnia, batalion grenadyerów półku Litewskiego, i nowo formowany Mohilewskiego z Tavasthus wyszły dla złączenia się z korpusem GM. Uszakowa. Reszta później.

PARYŻ d. 23 sierpnia. O zasłtych niedawno w Turcyi odmianach rząd nasz ogłosił co następuje. Constantinopol teatrem jest nowey rewolucyi, a państwo Ottomańskie zmieniło rządę. Mu-

stafa Bairaktar Basza Ruszuku kommandant woysk Tureckich nad Dunaiem sprawcą jest odmiany nie spodzianej. Wiedzieliśmy że z częścią armii swojej nagle przybył do Adrianopola, gdzie bawił W. Wezyr, z którym był niezgodzie, i namówił onego ażeby razem szli na Constantinopol. Stanowczy pod murami tey stolicy rozłożył oboz i oświadczył, że przychodzi w celu poznania Monarchy nowego Mustafy 4, i oddania iemu hołdu. Tymczasem kommandant zamków nad ciąsiną leżących, pierwsza sprężyna upadku Selima 3 oskoczony przez ludzi nieznaionych życie utracił. Aga Jańczarski z urzędu złożony dostał następcę charakteru słabego; Bairaktar oddalił od usługi publiczney Muftego i Uhlemów przyjaciół; co czyniąc zdawał się czynić przysługę Sułtanowi Mustafie, którego ten Mufti podziśdzien trzymał w podległości. Nowego Muftego mianowano; Sułtan to widząc oświadczał Bairaktorowi naywiększą ufność. Lecz d. 29 lipca nagle Basza Ruszuku na czele 8 t. zbroynych wkracza do stolicy, zwoływa Muftego, Uhlemów, Ministrów, ogłasza Mustafę Sułtana złożonym z tronu, Selima 3 wydać sobie rozkazuie. Gdy odmówiono to uczynić, Bairaktar na koń siada, otoczony Ministrami i żołnierzem pospiesza do pałaców Monarszych. Zamyka się stary w którym zawarty był Selim, i otwiera się nagle, w tem ukazano trupa zamordowanego Selima ludziom widzieć pana upragnionym. Bairaktar nie oszczędza z przyjaciółmi zmarłemu okazywać głośno dowody żalu i przywiązania. Wnet Sułtan Mustafa złożony z tronu, brat iego młodszy Mahomet ogłoszony następcą, który według dawnego zwyczaju w piątek pierwszy udał się do Meczetu gminnym okrzykiem witany. Wezyr W. ztracił urząd, Ministrów innych na miejscu zostawiono. Bairaktar sam być nie chciał Wezyrem, lecz przyiósł na siebie obowiazek wybrania iego. Przyjaciółom 4 złożonego Mustafy głowę zdjęto, między innemi W. Koniuszem; 10 innych podobnego losu czekaia.

Nowy Król Neapolitański z familią do państw swoich wyjechał. G. Dessolles do Hiszpanii pospiesza. W d. 15 Garnerin wyleciał na powietrze; w kilka godzin później był widziany w Lotaringii ztąd mil 74; lecz nie zastanowił się, i poszedł z ballonem ku Renowi; doświadczył nie raz ten człowiek, że czas nocny jest naywygodniejszy do odbywania podobnych podróży. Regimenta iazdy Portugalskiej z Auch do Avignon ruszyły, piechota z Pau i Tarbes do Grenoble przejdzie. W Toulonie d. 15 na wodę zpuszczono okręt nowy od 124 armat. Wszystkie 3 departamenta nowo oderwane od państw kościelnych Wice Król Eugeniusz rozbroić kazał, same tylko miasta Anconę i Jesi wyłączając. Napoleon zawczora po długiey niebytności wiechał do stolicy naszej. Ambassador Perski ma wkrótce otrzymać audyencyą wstępną, tymczasem bawi się oglądaniem Paryzkich muzeów, galleryi, zabytków starożytnych.

O stanie Hiszpańskich interessów mamy doniesienia prywatne. Droga z Bayonne do Madritu przez długi czas niebezpieczna, teraz jest spokojniejsza; druga z Perpignan przez Catalonią do Barcelony zawsze niepewna, gdyż ten kraj nie usmie-

rzony. Pokazuje się że rokoszanie w kilku stronach razem broń podnosząc żadnego między sobą związku nie zrobili, przeto w czynnościach potrzebnej iedności nie mają. W iednych prowincjach i miastach religii pozor, w drugich polityczne względy ogień zapaliły. G. Duhesne nie poszedł do Valencyi i Murcyi, potrzebę widząc utrzymania Catalonii w posłuszeństwie; iest nadzieia że wspomniane z prowincye poddadzą się Królowi nowemu bez krwi rozlania. O wylądowaniu Anglików, poddaniu im flotty Carthageńskiej, i tym podobnych doniesieniach żadney pewności niema; to tylko prawda że nieprzyjaciel Hiszpanom znaczne posiłki obiecywał. Wewnętrzne prowincye są uspokojone, nadmorskie nieposłuszne. Kommendę armii naywyższą ma G. Savary X. Rovigo; temu Król Józef porучzył urządzenie woysk narodowych. Wielu Francuzkich wodzów od nas i z Neapolu pśpiesza do Madritu, i podobno Napoleon liczny korpus na żołdzie brata swojego tam zostawi. O wyniesieniu Marszałka Masseny na kommandę naywyższą mówiono; lecz podobno w okolicznościach terazniejszych nie będzie użyty; Jourdan i Dumas na czele staną woysk Hiszpańskich. Francuzkie do Cadix nie weszły, podobno mieszkańce onego zawarli związek ściśły z rokoszanami Sewilli i Grenady, którym położenie mieysc górzyste łatwość daie czynienia odporu dłuższego. Ze w tych stronach G. Dupont nie dokazuje, wnosimy że przez negocyacyą wszystko sprawi. Mniej ieszcze wiemy o Portugallii i prowincjach z nią graniczących, gdzie podchlebiają sobie Anglicy znaleźć naywięcey przyjaciół. Spodziewać się trzeba, że nakoniec przykład wielu Grandów i pierwszych obywatelów sprawi zbawienne skutki i cały ród Hiszpański do uznania Króla Józefa nakłoni. Zdaniem niektórych Anglicy obiecuiąc posiłki rokoszanom nie tak mieli na celu utrzymanie ich sprawy, iak własne korzyści; raz że zyskiwali czas do naiechania Ameryki; powtóre że chcieli wśród zamieszania domowego Hiszpanią napełnić towarami swemi; iakoż ilość onych niezmierną przesłali do Gibraltaru. Żywności niedostatek po przerwany handlu cierpieć musi ten naród, który w czasie pokoju zprowadzał z zagranicy corok zboże za wiele millionów piastrów.

WIEDEN d. 31 sierpnia. Arcy XX. Palatinus i Prymas do Presburga przybyli; tamże przewieziono Królewską koronę, która ma służyć do następującej blisko koronacyi Cesarzowej; zgromadzią się na ten obrządek Magnaci i deputowani Królestwa Węgierskiego; słyhać że Sejm bardzo krótko trwać będzie.

O Hiszpanii następującą wiadomość odbieramy. Poseł rokoszanów Firmin Viarno z agentem Angielskim West d. 22 lipca do Londynu z Corogne przybyły donosił, że d. 25 czerwca o 2 mile od Saragossy była wielka bitwa między Francuzami komendy G. Lefebvre, i Arragończykami którym hetmanił Palafo; ten człowiek odprawił dawniey kampanii kilka pod G. Moreau; lud iego nie mając strzelby i bagnetu, nożami i tym podobnem narzędziem zapalczywie walczył; skutek rozprawy

krwawey niewiadomy; Palafo w odezwie żywey pochwalił swoich odwagę. Do Cadix Hiszpani nie przyjmowali Anglików, chociaż im wielkie ofiary i obietnice czyniono; lecz flotta Carthageńska w Port Mahon stojąca złączyć się miała z Lordem Collingwood, i z nim krążyć po morzu śródziemnem. Na walney radzie rokoszanów w Sewilli postanowić miano silnieysze woyny poparcie, w wypadku zaś gdyby potomka domu Burbońskiego Hiszpani dostać nie mogli, chcą przenieść koronę do innego z postronnych. Lecz te wszystkie wiadomości są prywatne doniesieniem urzędowem nie wsparte, zatem potwierdzenia potrzebują.

Mówią, że cała armia Austryacka iutro wychodzić powinna do 8 obozów, z których każdy 40 t. żołnierza liczyć będzie pod kommandą Arcy XX. i sławnieyszych wodzów. G. Wartensleben któremu w r. 1805 z pod Ulm powiodło się wprowadzić 1500 huzarów, do służby iest wezwany. Obozy do których woyska nasze zebrać się mają na zwyczajne ćwiczenia, wytknięte w Austrii, Czechach, Morawii; o Węgierskich wzmianki niema. Były dyrektor skarbu Cesarskiego Zichy został Ministrem stanu. Marszałek dworu Cesarzowej Althan otrzymał order złotego runa. Piszą z Constantinopola, że W. Wezyr obiawił skryte układy Bairaktara Sułtance matce Mustafy 4, przez co stał się przyczyną śmierci Selima 3; czeka więc kary surowey w więzieniu obozowem, do którego po stracie urzędu został odesłany przez Baszę Ruszuku.

Bankocetle nasze podniosły się cokolwiek. W r. terazn. nadzwyczaj częste pożary zdarzyły się w państwach Austryackich; ta okoliczność podała myśl rządowi ustanowienia kassy assekuracyney od ognia. Do regimentów naszych kazano wybierać kapelanów. Cwiczą się pilnie rezerwy w obrótach wojennych. Powiadaia, że Marszałek Duroc ma wkrótce przybyć do Wiednia z powinszowaniem zasłużenia Monarchy naszego.

DREZNO d. 24 sierpnia. Ledwie donieśliśmy o ruszeniu woysk Saskich do obozów Pirna i Stolpen, gdy uyrzeliśmy ciągnące przez kraj nasz Francuzkie; szły nieprzerwanie iedne po drugich dni kilka półki piesze i konne przez naszą stolicę, wszystko razem wyniosło blisko 25 t. ludzi, 8 t. koni; cały ten korpus wychodzi z krajów Pruskich, i ma być z Saskim połączony; nie bawi się w mieście, pśpieszaiąc gdzie kazano. Z korpusu Marszałka Victor niektóre półki udały się do Bareuth, inne do Cassel, gdzie wódz sam przybył. Dywizya woysk Bawarskich niedawno wysłana do Tirolu rozkaz odebrała powracać do obozów pod Plattingen, Auszpurgem, Norimbergą wytkniętych. Spodziewamy się wkrótce widzieć korpus Marszałka Mortier z Szląska przez mury nasze idący w drugie strony. Król Pruski X. Augusta Ferdynanda wyniosł na stopień naywyższego kommandanta swoiey artylleryi, oddawszy w reskrypcie sprawiedliwość temu korpusowi, że podczas ostatniey woyny z Francją tak w polowych potrzebach, iakoteż w bronieniu twierdz na pochwałę zasłużył.

Stany Królestwa Westfalskiego postanowiły, że

w r. 1809 skarb publiczny mieć będzie dochodu gruntowego 10 millionow franków, z patentów million, z osob 4 mill. z ceł, dobr koronnych, akcyzy &c 11 mill. ogółem 37 mill. 375 t. fr. z tey summy wydać trzeba na procent od długu publicznego 3 mill. 700 t. na umorzenie tychże długów 800 t. na dwór Królewski 5 mill. na radę stanu 322 t. na departament wewnątrz i sprawiedliwości 5 mill. na wojenny 13 mill. na skarbowy i handlowy 8 mill. 463 t. na zagraniczne interesa, i sekretaryą stanu 1 mill. 90 t. co wszystko czyni znowu sumę 37 mill. 375 t. fr. bez najmniejszej przewyżki.

LONDYN d. 5 sierpnia. Półkownik Burr był Vice Prezydent Amerykańskich stanów przybył do kraju naszego, zrzekłszy się podobno wielkiej summy, którą w zakładzie miał położyć dla pewności, że w każdym czasie do sądu stanie, póki sprawa jego nie będzie zakończona; dziś sam siebie potępił w obliczu ziomeków obierając wygnanie w Anglii, i dał się winnym wszelkich przestępstw, o które był oskarżony przed oyczyzną od G. Wilmington.

W Irlandyi rząd lęka się domowego rozruchu, czyliż nieprzyjacielskiego wtargnienia, niewiadomo; to pewna że rozkazał wytknąć oboz pod Dublinem, i zgromadzić do niego 13 t. żołnierza pod komendą G. Baird. O G. Moore który niedawno powrócił z północy, mówią że był aresztowany przez Króla Szwedzkiego, lecz uciekł przebrany na flotę, i natychmiast oddał się z wojskiem do oyczyzny. Admirał Saumarez i Hood z częścią eskadry na morzu Bałtyckiem zostali. O żadnych czynnościach tych wodzów, iakoteż wielu innych którym ważniejsze wyprawy nasze są poruczone nie nie słychać. X. d' Yorek Feld Marszałek na terazniejsze żniwo pozwolił części milicyi i ochotników z pod chorągwi odejść do domu. Bankier nasz Roger Kerison zbankrutował na 500 t. FS. Admirał Duckworth przyoił komendę floty kanałowej, która najczęściej spoczywa w Torbay, gdyż ma pewność że Francuzi jeszcze z portów nie wychodzą. Papiery Angielskie utrzymują się dotąd na stopniu wysokim.

Pisma nasze dały następującą ośnowę proźby przez Katolików Irlandzkich podaney Parlamentowi, która, iak wiadomo żadnego skutku nie sprawiła. Katolicy nowemi przepisami zcisnieni, z praw wyzuci, od urzędów są oddaleni, iakby poddanemi Króla Brytannów nie byli. Smiało wzywają świadectwa najsławniejszych Parów i obywatelów, że iak poddani i Katolicy na to nie zasłużyli, aby im wydzierano milsze nad życie swobody; nigdy nikt ich nie uprzedził w przywiązaniu do Króla, posłuszeństwie prawom, wierności oyczyźnie należney, i najwyższemu szacunku dla konstytucyi narodowej. Dziś najpotrzebniejsza jest iedność i połączenie umysłów ku powszechney obronie. Katolicy większego dowodu gorliwości nad ten dać nie mogą, gdy pragną być wezwanemi do tey obrony. Konstytucya Angielska zawiera się w piśmie Magna charta zwanem, tę przyieli przodkowie, pod iey hasłem Unia 3 narodow nastąpiła, Poprzedni-

cy Jerzego 3. zaręczyli poddanym zawarte w niej swobody; lat 600 używają ich Brytannowie; Katolikom od lat 100 tylko naydroższe wydarto. Przeciwi tey nowości odzew czynią w oświeconym wieku do światła, mądrości, sprawiedliwości Parlamentu, proszą o cofnienie ustaw obrażających rozsądek zdrowy, sposobowi myślenia narodowemu i konstytucyi przeciwnych. Wydarto im wszystko wśród pożaru domowej wojny; czemużby teraz powrócić nie chciano, gdy spokojność kwitnie. Czyliż na ufność nie zasłużyli całowieczną wiernością i cierpieniem? czyliż ubiegali się płochą za nowością ludzkie niestali? owszem czyliż nie okazowali niezmiennego przywiązania do praw i starodawnych ustaw?

Czyliż nie strzegą pilnie składu drogiego, który od przedków im iest podany? Czyliż tey religii nie są wyznawcami, która rząd i władzę uważać nakazuje, niewinnie tu zpotwarzona, względów najwyższych godna. Zamknięto Katolikom wstęp do urzędów i dostoięństw, nie mogą przyść do powagi, honoru, bogactw, umiżono ich pod najniższe stopnie społeczności, obchodzono się iak z przychodniami i tułaczami na ziemi oyczystey. Cztery piąte części obywatelów Irlandzkich są niby wywołane z własnego kraju, którym wzgarda prawodawców odbiera przemysł i ochotę. Ztąd zazdrość i nienawiść między synami iedney matki uprzywilejowanemi i z swobod odartemi. Tytuły starodawne, cnota, zasługa, urodzenie, talent nie zgoda Katolikom ulżyć nie zdoła ciężaru przesładowania; nie znają więc że pod wolnym rządem żyją. I nie dla siebie ulgi szukać postanowili; nie dla własnego dobra, lecz duchem patryotycznym uniesieni, w swoim wybawieniu pożytek i chwałę oyczyzny widzą na przyszłość, dalszy ucisk po uznaniu niesprawiedliwości dotąd cierpianej, odwróci poddanych od wierności, niezgodę wewnętrzną zrodzi, bezpieczeństwo narodu poda na przypadek, oyczynę zgubi. Ostatni Parlament Irlandzki, łaskawość Jerzego 3 zniósł wiele ustaw uciążliwych. Niech już Brytański Parlament wyrzecze. Przez wzgląd na posłuszeństwo, życzliwość i wierność Katolików od lat wielu nieporuszoną, niech odtąd nie będą prawem uznani za niezdolnych do sprawowania urzędów cywilnych i wojskowych, i nieczem się nie różnią od obywatelów i synów Brytannii; niech zaczną należeć iak ich przodkowie do dziedzictwa konstytucyi.

COPPENHAGA d. 23 sierpnia. Przez cieśninę Sund w tych d. widzieliśmy płynące z floty Anglików podobno kupieckie do morza Bałtyckiego, nieprzyjaciel przeszłym doświadczeniem nauczoney szedł pod liczną straż wojennych okrętów i fregat; ażeby mógł odeprzeć korsarzów Duńskich i lekkie statki koronne, gdyby te dawnym zwyczajem atakować śmiały. Słychać, że X. Sudermanii stry Gustawa Adolfa stanął na czele wojsk Szwedzkich na granicy Norwegii. Angielski G. Hompesch na wyspach naszych Ferroe bawił nie długo, i zabrawszy zdobycz szacowaną 80 t. talarów powrócił do portów swoich.